

VERGİ SİRKÜLERİ

Sayı : 2018-024

Tarih : 08.10.2018

Konu : **Döviz Cinsinden ve Döviz Endeksli Sözleşmeler**

1- Türkiye’de yerleşik kişiler; kendi aralarında akdedecekleri aşağıda yer alan sözleşmelerde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya döviz endeksli olarak kararlaştıramazlar. 13.09.2018 tarihinden önce imzalanmış döviz bedelli sözleşmeleri de Türk Lirası olarak değiştirmek zorundadır.

- Konusu serbest bölgeler dahil yurt içinde yer alan gayrimenkuller olan, konut ve çatılı iş yeri dâhil gayrimenkul satış sözleşmeleri,
- Konusu serbest bölgeler dahil yurt içinde yer alan gayrimenkuller olan, konut ve çatılı iş yeri dâhil gayrimenkul kiralama sözleşmeleri,
- İş sözleşmeleri (yurt dışında ifa edilecekler hariç)
- Aşağıda belirtilenler dışında kalan danışmanlık, aracılık ve taşımacılık dâhil hizmet sözleşmelerinde,
 - a) Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişilerin taraf oldukları hizmet sözleşmeleri,
 - b) İhracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri,
 - c) Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışında gerçekleştirecekleri faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri,
 - d) Türkiye’de yerleşik kişilerin, kendi aralarında akdedecekleri, Türkiye’de başlayıp yurt dışında sonlanan ve yurt dışında başlayıp Türkiye’de sonlanan elektronik haberleşme ile ilgili hizmet sözleşmeleri.
- Eser sözleşmeleri (Gemilerin inşası, tamiri ve bakımı sözleşmeleri hariç)
- Taşıt satış sözleşmeleri (iş makineleri dâhil)
- Taşıt kiralama sözleşmeleri (iş makineleri dâhil), (Ancak, 13.09.2018 tarihinden önce imzalanan döviz bedelli taşıt kiralama sözleşmeleri, Türk Lirasına çevrilmeyecektir.)

- 2-** Türkiye’de yerleşik kişiler; kendi aralarında akdedecekleri, aşağıda yer alan sözleşmelerde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırmaları mümkündür.
- Menkul satış sözleşmeleri (iş makineleri dâhil taşıt satış sözleşmeleri hariç)
 - Menkul kiralama sözleşmeleri (iş makineleri dâhil taşıt kiralama sözleşmeleri hariç)
 - Yurt dışında ifa edilecek iş sözleşmeleri
 - Gemilerin inşası, tamiri ve bakımı sözleşmeleri
 - Bilişim teknolojileri kapsamında yurt dışında üretilen yazılımlara ilişkin satış sözleşmeleri ile donanım ve yazılımlara ilişkin lisans ve hizmet sözleşmeleri,
 - Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişilerin taraf oldukları hizmet sözleşmeleri,
 - İhracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri,
 - Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışında gerçekleştirecekleri faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri,
 - Türkiye’de yerleşik kişilerin, kendi aralarında akdedecekleri, Türkiye’de başlayıp yurt dışında sonlanan ve yurt dışında başlayıp Türkiye’de sonlanan elektronik haberleşme ile ilgili hizmet sözleşmeleri.
- 3-** Aşağıda yer alan sözleşmelerde sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür.
- Gemilere ilişkin finansal kiralama (leasing) sözleşmeleri,
 - Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın 17 ve 17/A maddeleri kapsamında yapılacak finansal kiralama (leasing) sözleşmeleri,
 - Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan Türkiye’de yerleşik kişilerin taraf olduğu iş sözleşmeleri,
- 4-** Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışındaki; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, işlettiği veya yönettiği fonlar, yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler ile doğrudan ya da dolaylı olarak sahipliklerinde bulunan şirketler, Türkiye’de yerleşik olarak değerlendirilir.
- 5-** Türk Lirası ile düzenlenmesi zorunlu olan sözleşmelere istinaden düzenlenecek kıymetli evraklar da (çek, senetler vs) TL olarak düzenlenmesi zorunludur. Diğer bir ifadeyle, Döviz yasağı konulan sözleşmeler kapsamında düzenlenecek çek, senet gibi kıymetli evraklarda yer alan bedeller döviz veya dövize endeksli olamayacak.

6- Türk Lirasına çevrilecek döviz bedelli sözleşmeler için hangi kur dikkate alınacak?

Türk Lirasına çevrilecek döviz bedelli sözleşmelerde değişim kurunda esas olan, tarafların mutabakat içerisinde serbestçe belirlemeleridir.

Ancak mutabık kalınmazsa, akdedilen sözleşmelerde döviz veya dövize endeksli olarak belirlenen bedeller, söz konusu bedellerin 2/1/2018 tarihinde belirlenen gösterge niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası efektif satış kuru (USD 3.7776 ve EURO 4.5525) kullanılarak hesaplanan Türk parası cinsinden karşılığının, 2/1/2018 tarihinden bedellerin yeniden belirlendiği tarihe kadar Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması suretiyle belirlenir.

Diğer taraftan, 13.09.2018 tarihinden önce akdedilen konut ve çatılı iş yeri kira sözleşmelerinde döviz veya dövize endeksli olarak belirlenen bedeller bu fıkranın ilk paragrafına göre iki yıllık süre için Türk parası olarak belirlenir. Ancak, Türk parası olarak belirlemenin yapıldığı kira yılının sonundan itibaren bir yıl geçerli olmak üzere; anılan paragraf uyarınca Türk parası olarak belirlenen kira bedeli, taraflarca belirlenirken mutabakata varılamazsa, belirleme tarihinden belirlemenin yapıldığı kira yılının sonuna kadar Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması yoluyla belirlenir. Bir sonraki kira yılı Türk parası cinsinden kira bedeli ise, taraflarca belirlenirken mutabakata varılamazsa, önceki kira yılında geçerli olan kira bedelinin Türkiye İstatistik Kurumunun belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması yoluyla belirlenir ve belirlenen Türk parası cinsinden kira bedeli bu fıkrada belirtilen iki yıllık sürenin sonuna kadar geçerli olur.

Bu fıkra hükmü, bu madde uyarınca sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün olmayan sözleşmelerde tahsili yapılmış veya gecikmiş alacaklar için uygulanmaz.

Saygılarımızla...

ATABEYDENETİM